

Opgørelse for 2011

I. Indledning

Dette er den femte offentlige opgørelse fra Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse (EDPS) over dennes rådgivning om forslag til lovgivning og dertil knyttede dokumenter. Denne opgørelse indgår i EDPS' årlige arbejdsproces. EDPS rapporterer om sine aktiviteter retrospektivt en gang om året i årsberetningen. Derudover offentliggør EDPS en opgørelse over sine intentioner på høringsområdet for det følgende år.

Baggrunden for denne opgørelse kan ses i politikdokumentet af 18. marts 2005 om EDPS som rådgiver for fællesskabsinstitutionerne i forbindelse med forslag til lovgivning og dertil knyttede dokumenter.¹ I dette dokument redegjorde EDPS for sin politik med hensyn til høring om forslag til lovgivning, hvilket er en af hans vigtigste opgaver, jf. artikel 28, stk. 2, og artikel 41 i forordning (EF) nr. 45/2001. EDPS' arbejdsproces er beskrevet i kapitel 5 i politikdokumentet. En vigtig del af denne arbejdsproces er den udvælgelse og planlægning (herunder regelmæssig revision af denne udvælgelse og planlægning), som er nødvendig for at være en effektiv rådgiver.

De vigtigste kilder til opgørelsen er som sædvanlig Kommissionens lovgivnings- og arbejdsprogram for 2011, men også førnævnte handlingsplan om gennemførelsen af Stockholmprogrammet, Kommissionens digitale dagsorden for Europa samt flere dertil knyttede planlægningsdokumenter fra Kommissionen. Opgørelsen er udarbejdet af EDPS' medarbejdere. I forbindelse med udarbejdelsen har flere interessenter i Kommissionen fået mulighed for at bidrage. Disse bidrag værdsættes i høj grad.

Opgørelsen består af to dokumenter:

- Denne indledende del, der omfatter en kort analyse af konteksten, samt EDPS' prioriteringer for 2011.
- Et bilag med de relevante forslag fra Kommissionen og andre dokumenter, der er blevet vedtaget for nylig, eller som er planlagt, og som kræver EDPS' opmærksomhed.

Bilaget blev første gang offentliggjort i december 2006 og er derefter sædvanligvis blevet ajourført tre gange årligt².

Så snart EDPS har afgivet udtalelse om et dokument (eller på anden måde har ytret sig offentligt), fjernes dokumentet normalt fra bilaget, men det skal understreges, at EDPS' inddragelse i lovgivningsprocessen ikke ophører med offentliggørelsen af hans udtalelse. I

¹ Findes på EDPS' websted under 'The EDPS' >> 'Publications' >> 'Papers'.

² Ud over december foretages der hovedsagelig opdateringer i maj og september

særlige tilfælde kan emnet optræde igen i bilaget, hvis EDPS har til hensigt at afgive endnu en udtalelse. EDPS' udtalelser kan ses på EDPS' websted.³

II. Kort analyse af konteksten

På grund af offentliggørelsen af Kommissionens arbejdsprogram for 2010 og handlingsplanen om gennemførelsen af Stockholmprogrammet i hhv. marts og april blev sidste års opgørelse offentliggjort senere end normalt, nemlig i juni i stedet for december. Der er derfor kun gået seks måneder, siden den blev offentliggjort sidst. Flere af initiativerne, som indgik i opgørelsen for 2010, er også overført og/eller videreføres af EU's lovgivende myndigheder i 2011.

Dette betyder, at de vigtigste tendenser og prioriteringer i opgørelsen for 2010 for størstedelens vedkommende stadig er gældende i dag. I løbet af de sidste seks måneder har der dog fundet en vigtig udvikling sted, som navnlig var et resultat af meddelelser vedtaget af Kommissionen. Kommissionen vedtog en meddelelse om en global metode til beskyttelsen af personoplysninger i Den Europæiske Union⁴, en meddelelse om en digital dagsorden for Europa⁵, og flere meddelelser i forbindelse med indledningen af gennemførelsen af kapitlet i Stockholmprogrammet om informationsudveksling.⁶ En anden vigtig udvikling, der er sket, er, at der er truffet væsentlige foranstaltninger med henblik på forhandlinger om aftaler vedrørende databeskyttelse med tredjelande, navnlig med De forenede Stater om en generel aftale mellem EU og USA om databeskyttelse samt med visse andre tredjelande om udveksling af oplysninger om flypassagerer (PNR).

Den 1. december 2009 trådte Lissabontraktaten i kraft, og derved blev søjlestrukturen afskaffet, hvilket medførte grundlæggende ændringer inden for det politimæssige og det retslige samarbejde i kriminalsager. Disse nye retlige rammer efter Lissabon har også konsekvenser for EDPS' aktiviteter. I EDPS' funktion som rådgiver vedrørende EU-lovgivning bekræftes den nuværende praksis, hvor EDPS rådgiver lovgiveren om lovgivningsmæssige aktiviteter med relevans for databeskyttelse på alle EU-politikområder.

a. Mod nye retlige rammer for databeskyttelse

Retten til databeskyttelse er blevet fremhævet og styrket med Lissabontraktaten. Denne ret er fastlagt i artikel 8 i EU's charter om grundlæggende rettigheder, der nu har samme retlige værdi som traktaterne. Denne ret er desuden fastlagt i TEUF, artikel 16, som nu er det eneste retsgrundlag for vedtagelsen af lovgivning om databeskyttelse. Dette nye retsgrundlag har for alvor sat gang i diskussionen om revisionen af EU's bestemmelser om databeskyttelse. Den 4. november 2010 udsendte Kommissionen en meddelelse, som indeholdt en global metode til beskyttelse af personoplysninger i Den Europæiske Union. Kommissionen identificerede heri flere vigtige spørgsmål og målsætninger for den fremtidige revision, herunder ændringer for at styrke privatpersoners rettigheder, lægge større vægt på databeskyttelse som led i det indre marked, foretage en revision af databeskyttelse inden for det politimæssige og retslige samarbejde i kriminalsager, bedre imødegå globaliseringen og styrke håndhævelsen. EDPS hilser Kommissionens initiativ

³ Under 'Consultation' >> 'Opinions'.

⁴ KOM(2010) 609 endelig.

⁵ KOM(2010) 245 endelig.

⁶ F.eks. KOM (2010) 386 endelig om EU's terrorismebekæmpelsespolitik, KOM(2010) 385 endelig, en oversigt over informationsstyring på området frihed, sikkerhed og retfærdighed, KOM (2010) 673 endelig, Strategien for EU's indre sikkerhed i praksis ".

velkommen. EDPS mener, at lovforslaget eller fremtidige forslag skal være lige så ambitiøse og virkelig forbedre effektiviteten af instrumenterne til databeskyttelse. EDPS tilslutter sig navnlig tanken om, at man styrker de nugældende bestemmelser om databeskyttelse, og at man i den nye lovtekst inddrager politisamarbejde og retligt samarbejde (som for indeværende er omfattet af den særskilte rammeafgørelse 2008/977/JHA). Et forslag om nye lovgivningsrammer forventes at komme i 2011. De nye retlige rammer for databeskyttelse står højt på EDPS' dagsorden for 2011.

b. Videreudvikling af området for frihed, sikkerhed og retfærdighed

I december 2009 blev Stockholmprogrammet vedtaget. Programmet er efterfølgeren til Haagprogrammet og fastlægger prioriteringerne for de kommende fem års udvikling af det europæiske område for frihed, sikkerhed og retfærdighed. I Stockholmprogrammet understreges nødvendigheden af at beskytte personoplysninger i et globalt samfund, kendetegnet ved hurtig teknologisk forandring og grænseløs informationsudveksling.

I programmet understreges det også, at dataudveksling er nødvendig af hensyn til Europas sikkerhed, og det danner baggrund for udviklingen af en fælles strategi for den indre sikkerhed. I udviklingen af området for frihed, sikkerhed og retfærdighed skal den europæiske lovgiver hele tiden sikre den rette balance mellem sikkerhed og borgernes frie bevægelighed på den ene side og beskyttelse af deres ret til privatlivets fred og personoplysninger på den anden. Ovennævnte meddelelser om informationsudveksling viser, at Kommissionen tager denne opgave alvorligt.

EDPS vil naturligvis følge alle Stockholmprogrammets foranstaltninger og de forskellige meddelelser om dette spørgsmål med stor opmærksomhed. EDPS ønsker især at nævne indførelsen af et system for ind- og udrejse og programmet for registrerede rejsende, det planlagte direktiv om anvendelse af passagerlister (PNR-oplysninger) med henblik på håndhævelse af lovgivningen, indførelsen af et europæisk program til sporing af finansiering af terrorisme, oprettelse af EUROSUR, muligheden for et EU-ESTA og anvendelsen af sikkerhedsscannere i lufthavne. Alle disse initiativer har stor indvirkning på databeskyttelse. EDPS vil også nøje følge forhandlingerne vedrørende databeskyttelsesaftaler med tredjelande. Sidst men ikke mindst vil EDPA deltage i den annoncerede revision af direktivet om lagring af data og undersøge, om der er behov for at se på nødvendigheden af et sådant direktiv samt en sådan foranstaltnings proportionalitet.

c. Teknologisk udvikling: den digitale dagsorden for Europa

I maj 2010 offentliggjorde Kommissionen meddelelsen om den digitale dagsorden for Europa. Den digitale dagsorden fastlægger som prioritering bl.a. fremskyndelse af indførelsen af højhastighedsinternet og udnyttelse af mulighederne i digital teknologi for husholdninger og virksomheder. Mange af disse initiativer i relation til den digitale dagsorden er af relevans for databeskyttelsesområdet. Det gælder f.eks. rammerne for elektronisk identitet (eID) og autentificering og en revision af direktivet om videreanvendelse af den offentlige sektors informationer. EDPS vil desuden fortsat følge forslagene til indførelse af ny teknologi på områder som vejtransport (e-mobilitetspakken) og energi (brug af intelligente net). Endvidere vil EDPS se nærmere på meddelelsen om beskyttelsen af privatlivets fred og tilliden i det digitale Europa samt revisionen af direktivet om radio- og telekommunikationsudstyr.

d. Andre områder

Generelt vil EDPS holde vågent øje med alle andre initiativer, som kan have stor betydning for databeskyttelse. I 2011 vil EDPS navnlig se på det nye initiativ inden for transportområdet, herunder initiativet vedrørende kropsskannere. EDPS vil også fokusere på de massive udvekslinger af data, som kan finde sted inden for IMI-systemet (informationssystemet for det indre marked), systemet for forbrugerbeskyttelsessamarbejde og inden for rammerne af eJustice-projektet. EDPS vil fortsat bidrage til drøftelserne om en ny åbenhedsforordning, når det gælder databeskyttelse. Disse drøftelser er blevet endnu vigtigere efter domstolens dom i Bavarian Lager-sagen.⁷

III. Prioriteringer for EDPS for 2011

Der sker ingen ændringer i EDPS' politik som rådgiver vedrørende EU-lovgivning og dertil knyttede dokumenter. Konsekvens i arbejdsindsatsen er afgørende, og EDPS bestræber sig på at finde den rette balance mellem databeskyttelse og andre (offentlige) interesser. Som i de foregående år har EDPS til hensigt at afgive udtalelser om alle forslag til lovgivning, som vil få betydelige konsekvenser for databeskyttelse. EDPS vil også se på andre ikke-lovgivningsmæssige foranstaltninger, hvis de rejser væsentlige spørgsmål med hensyn til databeskyttelse. Følgende er en ikke udtømmende liste med de spørgsmål, som EDPS hovedsagelig vil koncentrere sig om i 2011:

- a. Mod nye retlige rammer for databeskyttelse
 - Revision af EU's rammer for databeskyttelse
 - Revision af bestemmelser om databeskyttelse, som finder anvendelse på EU-niveau
 - Færdiggørelse af det igangværende arbejde inden for følgende områder: - afklaring af begrebet "ansvarlighed" og "samtykke" samt spørgsmålet om gældende lov og jurisdiktion (også med nationale databeskyttelsesmyndigheder i artikel 29-arbejdsgruppen)
- b. Videreudvikling af området for frihed, sikkerhed og retfærdighed
 - EU-PNR
 - EU TFTP
 - Revision af direktivet om lagring af data
 - Grænseforvaltning og system for ind- og udrejse
 - Program for registrerede rejsende (RTP)
 - EU-ESTA
 - EUROSUR
 - Terrorisme og indefrysning af midler
 - Forhandlinger om aftaler med tredjelande vedrørende databeskyttelse
- c. Teknologisk udvikling og den digitale dagsorden
 - Meddelelse om beskyttelse af privatlivets fred og tilliden i det digitale Europa
 - E-mobilitetspakke
 - Lovrammer for intelligente net
 - Revision af direktivet om videreanvendelse af den offentlige sektors informationer
 - Revision af direktivet om radio- og telekommunikationsudstyr

⁷ Sag C-28/08, *Europa-kommissionen v Bavarian Lager*, endnu ikke offentliggjort i Samling af Afgørelser.

d. Andre områder

- Initiativer inden for transportområdet (herunder anvendelse af kropsskannere)
- Toldsamarbejde
- eJustice, IMI og CPCS
- Revision af åbenhedsdirektivet

Bruxelles, december 2010